

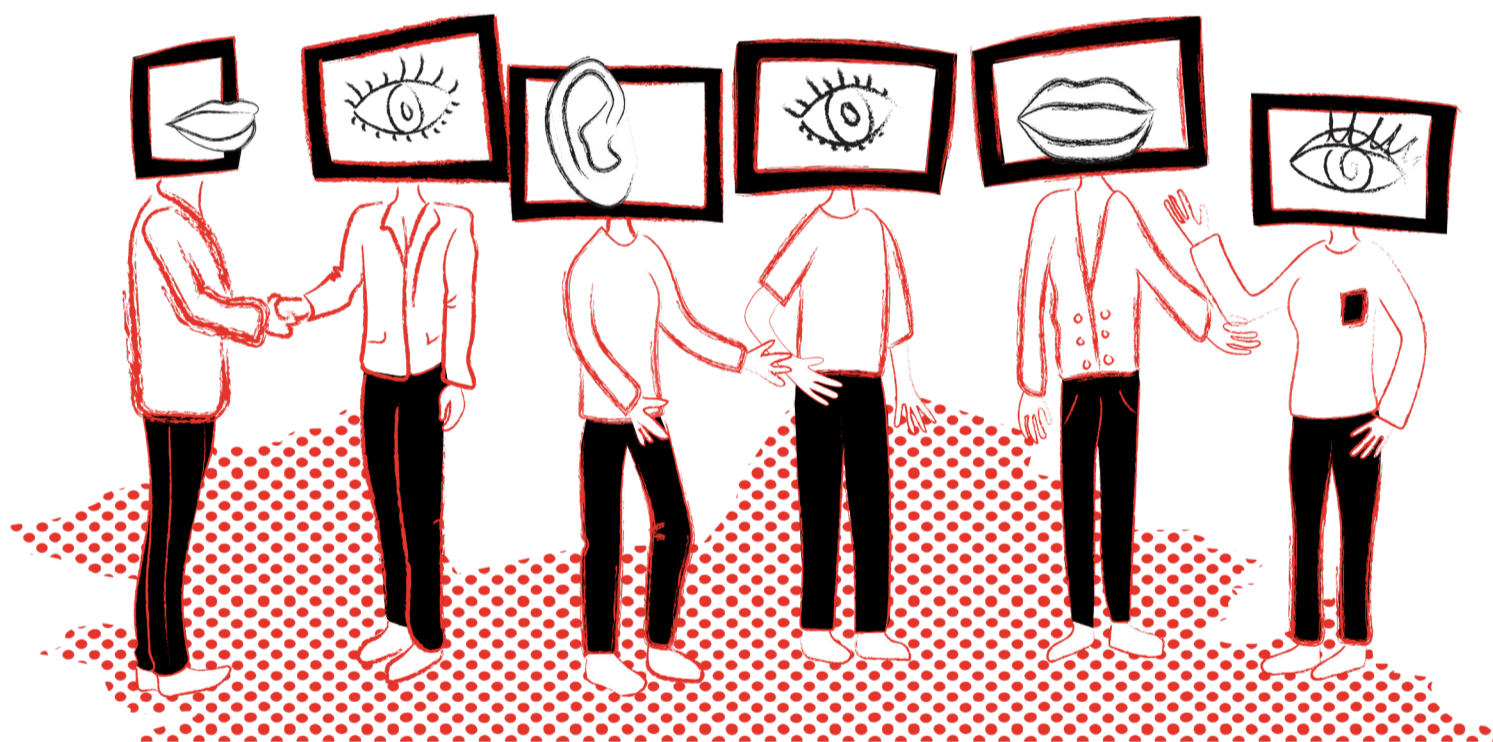
INGREDIËNTEN VOOR DE TOEKOMST VAN UTRECHT: VAN A NAAR B IN 2050

EDITIE #2: GESPREK OVER DE MOBILITEITSTRANSITIE: HOE VERPLAATSEN WE ONS IN DE TOEKOMST?

Op 2 november 2021 vond het tweede digitale Open keukengesprek plaats. Het onderwerp: de mobiliteitstransitie, ofwel: hoe verplaatsen we ons in de toekomst van A naar B? Bewoners, ondernemers, mobiliteitsexperts en bestuurders schoven met elkaar rond virtuele keukentafels om van gedachten te wisselen over de toekomst. De belangrijkste inbreng van deelnemers treft u in dit document en dient als inspiratie voor het provinciebestuur.

OPEN KEUKENGESPREKKEN

De provincie Utrecht gaat graag in gesprek met Utrechters om zich te laten inspireren en om scherp gehouden te worden. Daarom organiseert de provincie Open keukengesprekken: gesprekken waarin de provincie een kijkje in de keuken geeft van het eigen bestuur én waarin ze ontspannen in gesprek gaat met Utrechters over ontwikkelingen in de provincie. De uitkomsten van de gesprekken dienen als input voor het provinciebestuur, om mede op basis daarvan vervolgt te geven aan het beleid dat ze maakt.

EERSTE HALTE: INHOUDELIJKE AFTRAP DOOR ARNE SCHADDELEE, RINKE VREEKE EN DERK DOHLE

‘DIE GROEI VEREIST EEN SCHAALSPRONG VOOR OV EN FIETS, MAAR VOORAL EEN MOBILITEITSTRANSITIE. HOE GEVEN WE DIE SAMEN VORM?’

- ARNE SCHADDELEE

Gedeputeerde Arne Schaddelee (portefeuillehouder van mobiliteit, vergunningverlening, toezicht en handhaving, recreatie en toerisme, communicatie en participatie) opende de middag. Hij omschreef zichzelf als fietsende autoliefhebber. De provincie ziet hij als intermediair tussen het Rijk en de gemeenten. Samen moeten deze partijen het mobiliteitssysteem goed laten werken. De bouw van 170.000 woningen bij in de provincie zorgt voor nieuwe mobiliteitsvraagstukken. Maar waar hebben de inwoners behoefte aan? Wat vinden zij belangrijk als het gaat over de toekomst van mobiliteit? Om dat te weten te komen nodigde Schaddelee de deelnemers uit om vooral uitgesproken de discussie aan te gaan. Want, zo concludeerde hij: ‘Mobiliteit, iedereen heeft er verstand van’.

Rinke Vreeke houdt zich als sociaal geograaf bezig met de wisselwerking tussen menselijk gedrag en de omgeving. Zij gaf deelnemers alvast een gevoel en concrete handvatten voor het nadenken over de toekomst. Volgens Vreeke is de toekomst namelijk al zichtbaar in het hier en nu, als je je er maar voor openstelt.

Zij schetste vijf toekomstscenario's als eerste voeding voor de gespreksessies. De scenario's in een notendop:

1. **De 15-20 minutenbuurt.** Iedereen heeft alle voorzieningen op korte afstand van huis. Bijvoorbeeld scholen, winkels, cultuur, sport en gezondheidszorg. Omdat alles binnen handbereik is, wordt de beweging als vanzelf beperkt.
2. **Het buurtkantoor.** Mensen werken voor hun eigen werkgevers op buurt kantoren. Zo wordt woon-werkverkeer drastisch verminderd.
3. **Kunstmatige Intelligentie.** Denk hierbij bijvoorbeeld aan een wereld met zelfrijdende auto's waarin praktijkruimte zit, of een mobiel café dat mensen aan huis ophaalt.
4. **Mobiliteitshub van de toekomst.** Mensen delen verschillende soorten transport met de hele gemeenschap.
5. **Metaverse.** Veel in het nieuws de afgelopen tijd, het nieuwe internet waarmee je met je lichaam virtuele ruimten betreedt. Zo kan je op afstand samen sporten, vrienden zien of naar het café gaan.

Deze scenario's zijn denkoefeningen om naar de toekomst van mobiliteit te kijken.

'DE TOEKOMST IS EEN NIEUWE MANIER VAN KIJKEN NAAR HET NU.'

- RINKE VREEKE

'BEREIKBAARHEID IS EEN RECHT VAN MENSEN.'

- DERK DOHLE

Derk Dohle tekent als ambtelijk opdrachtgever (vaar-)wegen en verkeersveiligheid bij de provincie Utrecht de inhoudelijke lijnen rond bereikbaarheid en onderzoekt wat nodig is om nieuwe ontwikkelingen te realiseren. Hij deelde de uitkomsten van recent onderzoek naar mobiliteit in de provincie en sprak over rechtvaardigheid en bereikbaarheid.

Waar willen mensen naartoe, hoe goed zijn plekken te bereiken en is dit eerlijk verdeeld? Hebben mensen in verschillende gebieden dezelfde kansen?

Hij benadrukte dat bereikbaarheid veel meer is dan alleen reistijd. Zo zorgt de vergrijzing voor vragen rondom toegankelijkheid en bleek uit onderzoek dat comfort en nabijheid belangrijker worden gevonden dan snelheid. Mensen willen graag een OV-halte in de buurt.

Omgevingsvisie:

Derk Dohle verwees naar de [omgevingsvisie van de provincie Utrecht](#). Hierin staat hoe de provincie de mobiliteitstransitie wil vormgeven. Daarbij spelen veel ontwikkelingen mee. Het onderscheid tussen de verschillende transportmiddelen vervaagt. Is een OV-fiets bijvoorbeeld openbaar vervoer of eigen vervoer? Ook zien we dat het transportsysteem steeds meer vraag-gestuurd en flexibel wordt. Je wacht straks misschien niet meer tot een bus volgens dienstregeling bij een halte stopt, maar boekt je transport op je mobiele telefoon. Al deze nieuwe ontwikkelingen brengen nieuwe uitdagingen met zich mee.

SUGGESTIES VAN DE TAFELGENOTEN

Na de inleidende presentaties gingen de bestuurders met de deelnemers in gesprek. Dit leverde onder andere de volgende inzichten, behoeftes en suggesties op:

Welke kansen zien we om onszelf beter, aantrekkelijker en makkelijker te verplaatsen in 2050?

WOON-WERKVERKEER

- Denk kritisch na of het nodig is dat iedereen dagelijks naar het werk reist, laat staan op dezelfde (file)tijden.
- De schaarste op de woningmarkt maakt het vaak lastig om dicht bij het werk te gaan wonen. Pak wonen en werk dus gezamenlijk aan.
- Als er buiten de grote steden wordt gebouwd, dan is vervoer daar erg op de auto gericht.

KLIMAAT

- Geef serieuze aandacht aan de impact van mobiliteit op het klimaat.
- Faciliteer deelauto's in nieuwe wijken veel meer.
- We kunnen niet iedereen altijd vervoeren. De nadruk moet liggen op zinvolle verplaatsing.

'FIETSEN GEEFT HEEL VEEL VRIJHEID, JE KUNT OOK FLIRTEN OP DE FIETS.'

- DEELNEMER

ELKAAR ONTMOETEN

- Mobiliteit gaat ook over elkaar ontmoeten en even er tussenuit zijn.
- Menselijke interactie is een belangrijk onderdeel van samenleven.

OUDEREN

- In 2050 zullen er veel ouderen zijn. Zij moeten ook mee kunnen komen op gebied van mogelijk nieuwe technologie.
- Mobiliteit van deur tot deur kan een kans bieden voor ouderen. Dat kan bijvoorbeeld in de toekomst met zelfrijdende vormen van vervoer die het OV dicht bij huis brengen. Dit biedt ook kansen voor mensen met beperkingen.
- Gebruiksvriendelijkheid moet voorop staan, zodat mobiliteit voor iedereen toegankelijk is.

MAAK KEUZES MET LEF

- Als je altijd naar de grootste groep luistert, dan krijg je geen verandering.
- Investering gaat voor het gebruik uit: wees proactief en investeer in ontwikkelingen die nu misschien nog niet zo rendabel lijken te zijn.
- Maak keuzes! Ook als misschien niet iedereen erachter staat.
- Eenheid in beleid is nodig: het Rijk, de provincie en gemeenten moeten allemaal de neuzen dezelfde kant op hebben.

Nadenken over de toekomst betekent ook spelen met verschillende scenario's.

Wat is er voor nodig om onszelf in de toekomst minder te willen verplaatsen?

NIEUWE BLIK OP DE AUTO

- Deelmobiliteit moet schaalbaar zijn en daar moet de overheid bij helpen. Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken kun je bijvoorbeeld denken aan minder parkeerplekken.
- De auto van de zaak is een perverse prikkel, want hoe meer je reist, hoe beter. De trein of de fiets kunnen daardoor niet eerlijk de concurrentie aangaan. Werkgevers moeten meer duurzame vormen van vervoer stimuleren.
- Geef mensen de keuze uit alternatieven voor de auto. Alle mogelijkheden van (openbaar) vervoer moeten verder worden uitgewerkt, een mobiliteitsmix op maat (bijvoorbeeld een stukje met de auto, trein en deelscooter) moet de norm worden.

BLIJF IN DE BUURT

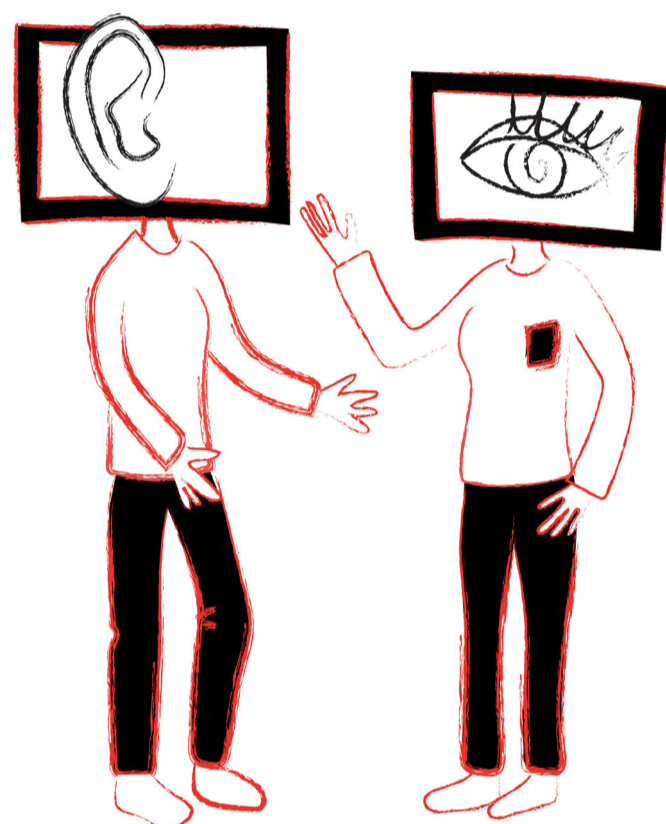
- Kijk goed naar de inrichting van de directe woonomgeving. Als je alles in de buurt hebt, zijn verplaatsingen met een auto ineens niet meer zo aantrekkelijk.
- De stad zien als ontmoetingsplaats en de directe woonomgeving als woon- en werkplaats. Een bedrijfje beginnen in een woonwijk is nu best lastig. Als je dit mogelijk maakt, dan wordt het makkelijker om niet de stad in te hoeven voor werk.

BALANS

- Zorg voor balans tussen thuiswerken en op locatie werken. Verplicht thuiswerken niet volledig, geef mensen ook de ruimte om 'in real life' te socializen.
- Hou er rekening mee dat niet iedereen kan meekomen met de snelle (digitale) ontwikkelingen.

MENSELIJK GEDRAG

- Van vliedschaamte naar spitsschaamte. Bewustwording van de impact van het eigen gedrag is een belangrijke stap in het veranderen van keuzes.
- Deelauto's zijn een grote stap, zo blijkt uit onderzoek. Hoe zorg je ervoor dat mensen daar toch voor kiezen?
- Veel kinderen worden met de auto naar school gebracht, terwijl zij prima kunnen fietsen. Ook dit vraagt een gedragsverandering, bijvoorbeeld van ouders die hun ochtend anders moeten inrichten.
- Reizen is ook een manier om los te komen van je werk: De werk/privé balans zonder reizen is nu ook een aandachtspunt.

'VAN VLIEGSCHAAMTE NAAR SPITSSCHAAMTE!'

- DEELNEMER

DISCLAIMER

Dit document bevat de oogst van het Open keukengesprek: in 2050 van A naar B: te voet, per fiets, auto of OV?

De input is bijeengebracht obv de uitkomsten van de gesprekken die digitaal plaatsvonden op 2 november 2021. Het format van het Open keukengesprek werd in opdracht van de provincie Utrecht ontwikkeld door creative consultancy Cornelis Serveert.

VERDERE VRAGEN EN OPMERKINGEN?

keukengesprekken@provincie-utrecht.nl
provincie-utrecht.nl/openkeukengesprek

© 17 november 2021